

Służba Ochrony Państwa

<http://www.sop.gov.pl/pl/o-sluzbie/historia/historia-sop/201,Historia.html>
2019-01-19, 11:07

Historia

Z chwilą powstania państwa polskiego po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku, zrodziła się konieczność zapewnienia bezpieczeństwa osobom zajmującym najwyższe stanowiska w nowo utworzonej administracji. Nieustabilizowana sytuacja polityczna i gospodarcza kraju stwarzała zagrożenia, których bezpośrednią konsekwencją był zamach na pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Gabriela NARUTOWICZA dokonany 16 grudnia 1922 roku przez malarza Eligiusza NIEWIADOMSKIEGO w salach warszawskiej 'Zachęty'. Okoliczności popełnienia tej zbrodni obnażyły nieudolność ówczesnych służb odpowiedzialnych za ochronę głowy państwa. W związku z powyższym w dniu 12 czerwca 1924 roku Minister Spraw Wewnętrznych Zygmunt HÜBNER powołał brygadę ochronną, której zadaniem było zapewnienie bezpieczeństwa osobie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Wydzielono z niej Oddział Zamkowy, zabezpieczający stałą siedzibę Prezydenta. Brygada ta działała na podstawie 'Instrukcji o prowadzeniu służby ochronnej' wydanej 29 lipca 1924 roku. Dokument uwzględniał 4 stopnie zabezpieczenia stosowane wobec głowy państwa, prezydentów obcych mocarstw i wybitnych dygnitarzy polskich. Dotyczył zabezpieczenia tras kolejowych, mostów i stacji oraz zasad zapewnienia ochrony osobistej. Szczegółowego podziału zadań dokonał dopiero Minister Spraw Wewnętrznych Marian ZYNDRAM-KOŚCIAŁKOWSKI

wydając 19 grudnia 1934 roku 'Instrukcję Ochronną', której II część nosiła tytuł 'Ochrona Prezydenta Rzeczypospolitej'. Istotą dokumentu było wytyczenie zadań i podział kompetencji służb odpowiedzialnych za zapewnienie maksimum bezpieczeństwa Prezydentowi RP. Jeszcze podczas II wojny światowej, 22 sierpnia 1944 roku powołano Wydział Ochrony Rządu do wykonywania zadań ochronnych wobec nowego rządu. Ciągłe zmiany sytuacji politycznej w kraju i organizacja Ministerstwa Spraw Wewnętrznych doprowadza do powołania w grudniu 1956 roku Biura Ochrony Rządu - samodzielnej jednostki podporządkowanego bezpośrednio Ministrowi Spraw Wewnętrznych. Dyrektorem BOR został płk Jan GÓRECKI. Funkcję tę pełnił nieprzerwanie do 1981 roku. Po wyborach parlamentarnych z 1989 roku funkcjonariusze BOR z dniem 1 sierpnia 1990 roku stali się żołnierzami, pozostając nadal w strukturze resortu spraw wewnętrznych i realizując zadania ochronne wobec najwyższych dostojników państwa i przedstawicieli delegacji zagranicznych. Uchwalenie ustawy o działach administracji rządowej z 4 września 1997 roku spowodowało konieczność podporządkowania wszystkich jednostek wojskowych Ministrowi Obrony Narodowej. Rozpoczęto wtedy prace legislacyjne związane z prawnym uregulowaniem statusu formacji. W okresie styczeń 2000 - marzec 2001 Biuro Ochrony Rządu działało na podstawie ustawy z dnia 22 grudnia 1999 roku o czasowym podporządkowaniu niektórych jednostek wojskowych. W lutym 2001 roku zakończono prace dotyczące unormowań prawnych i propozycje zostały przyjęte przez Sejm i Senat. Ustawa z dnia 16 marca 2001 roku o Biurze Ochrony Rządu weszła w życie z dniem ogłoszenia, 30 marca 2001 roku (Dz. U. nr 27 poz. 298).

Podczas wieloletniego funkcjonowania Biura Ochrony Rządu, zaobserwowano pola, które wymagały reorganizacji. Efektem koncentracji na tym zadaniu było przygotowanie ustawy z dnia 8 grudnia 2017r. o Służbie Ochrony Państwa. Nowy akt prawny wszedł w życie 1 lutego 2018 roku, powołując Służbę Ochrony Państwa. Na czele formacji stanął Komendant SOP - gen. bryg. SOP Tomasz Miłkowski - który uzyskał status centralnego organu administracji rządowej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. Globalny charakter zagrożeń oraz dynamicznie rozwijający się katalog nowych form terroru, determinował wdrożenie nowoczesnych rozwiązań i wsparcie służby właściwymi narzędziami. W związku z powyższym rozszerzono uprawnienia Służby Ochrony Państwa o możliwość prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych.